

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

06.01.2017

Høringssvar - Utkast til endringer i forskrift om overgangsregler for uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning som er innvilget med virkningstidspunkt før 1. januar 2015

Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene (Fagforbundets sentrale Pensjonistutvalg, LO-Stats Pensjonistutvalg, Jernbanepensjonistenes Forbund, Politiets Pensjonistforbund, Postens Pensjonistforbund, Telepensjonistenes Landsforbund og Statens Vegvesens Pensjonistforbund) viser til høringsnotatet utsendt 21. november 2016 med utkast til forskrift om endringer i overgangsregler for uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon for uføre som har fått innvilget uførepensjon før 1. januar 2015, og som senere får endringer som gjør at det utløses en (ny) folketrygdtytelse.

Regjeringen foreslår å rette opp i to tilfeller av utilsiktede innsparinger som følge av utførereformen. Pensjonistforbundet støtter selvsagt dette og vil påpeke at det er svært viktig at de berørte får fullt ut kompensert det økonomiske tapet de har lidd. Som regjeringen redegjør for, har reglene gitt store utslag for den enkelte.

Vi reagerer imidlertid på at regjeringen ikke foreslår å rette opp skjevheten for innvilget gradert uførepensjon etter 1. januar 2015. Likeså at man kun skal rette opp regelverket for de tilfellene der arbeidsavklaringspenger er gitt mens uføresøknaden behandles. Overgangsreglene må etter vår mening gjelde alle arbeidsavklaringsstilfeller.

Regjeringens forslag

Departementets forslag omfatter to grupper uføre som hadde innvilget uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning før 1. januar 2015:

- a) Personer som mottok gradert uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning i kombinasjon med uførepensjon fra folketrygden før 1. januar 2015, som senere får ytterligere nedsatt arbeidsevne, og i påvente av behandling av søknad om økt uføregrad har blitt innvilget arbeidsavklaringspenger (AAP).

- b) Personer som etter 31. desember 2014 får innvilget uføretrygd eller AAP fra folketrygden, og som i årene som inngår i beregningsperioden for folketrygdytelsen, har mottatt gradert uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning, innvilget før 2015.

Forslag a) Midlertidig AAP

Departementets forslag a) innebærer at personer som mottar AAP i en mellomperiode i påvente av at uføresøknaden behandles skal omfattes av overgangsforordningen. Vi reagerer på at departementet begrenser overgangsreglene til sakene der AAP gis på grunn av forsinkelse i uførebehandlingen. Overgangsreglene må gjelde også de som får innvilget arbeidsavklaringstilfeller i en lengre periode og av andre årsaker.

Forslag b) Lavt beregningsgrunnlag for uføretrygd

I høringsnotatet går departementet gjennom hvordan personer som etter 31. desember 2014 får innvilget uføreytelse fra folketrygden, og som i årene som inngår i beregningsperioden for folketrygdytelsen, har mottatt gradert uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning, får en urimelig lav pensjon som følge av lavt beregningsgrunnlag.

Uføretrygden skal gi en kompensasjonsgrad på 66 prosent for inntekter inntil 6 G, der gjennomsnittsinntekten de 3 beste av de 5 siste år før man blir syk legges til grunn. Dersom man for eksempel er 40 prosent ufør i 5 år, og deretter blir 100 prosent ufør, vil man med dagens regelverk få en uføretrygd beregnet som 66 prosent av inntekten fra 60 prosent stilling, som gir en kompensasjonsgrad på 39,6 prosent av lønn i 100 prosent stilling. Det gir en betydelig lavere uføretrygd enn dersom man hadde blitt 100 prosent ufør umiddelbart og er åpenbart urimelig. Med så lave kompensasjoner innfris ikke uføretrygdens formål om å gi en anstendig erstatning for manglende arbeidsinntekt ved nedsatt arbeidsførhet.

Regjeringen foreslår å rette opp skjevheten ved å øke den offentlige tjenstepensjonen for de som var innvilget en uføreytelse før 1. januar 2015. Vi vil imidlertid understreke at offentlig ansatte og privat ansatte som blir uføre etter 1. januar 2015 også er berørt av de samme økonomiske konsekvenser som departementet problematiserer. Vi kan ikke se hvorfor departementet for enkelte grupper velger å beholde regler de mener slår uheldig ut.

Restarbeidsevne

Intensjonen med uførereformen var å gjøre det lettere for personer med en uføreytelse å delta helt eller delvis i arbeidslivet med den arbeidsevnen man har. For å opprettholde arbeidstilknytningen for de med noe redusert arbeidsevne, er det viktig med mulighet til lave uføregader. Da man innførte ny uførepensjon i offentlig sektor mente departementet at det burde være mulig å gi uførepensjon for lavere uføregader enn i folketrygden, og foreslo å

sette grensen til 20 prosent (Prop. 202 L, 2012/2013 s. 21). Men denne muligheten er ikke reell så lenge man risikerer å bli økonomisk straffet for lavere uføregrader.

Det er også svært urimelig at to personer med ellers like karrierer ender opp med ulik kompensasjon avhengig av om man først blir gradvis ufør, eller 100 prosent ufør umiddelbart. Vi viser til tredje avsnitt på side 7 i høringsnotatet hvor det fremkommer at dersom man ble delvis ufør første gang før 2015 og siden blir 100 prosent ufør, vil differansen kunne utgjøre anslagsvis 150 000 kroner i årlig ytelse, avhengig om man fikk økt uføregraden før eller etter januar 2015. De som blir delvis uføre med lav grad etter reformen og siden får økt graden til 100 prosent, vil oppleve å kunne få tap av samme størrelse.

I begrunnelsen for ikke å endre reglene viser departementet til at med gjeldende regelverk vil offentlig ansatte med ny uførepensjon påvirkes på samme måte som ansatte i privat sektor. Det er ikke et holdbart argument at fordi private rammes skjevt av regler, skal også de med offentlig tjenstepensjon gjøre det. En mer hensiktsmessig tilnærming, vil være å endre reglene for beregningen av uføretrygden, slik at både ansatte fra offentlig og privat sektor kan få beregnet uføretrygden etter et rimelig grunnlag når de har hatt lave uføregrader.

Avslutningsvis forventer vi at departementet også vil gjennomgå andre uheldige virkninger av uførereformen, slik at alle utilsiktede innsparinger etter innføringen av ny uføretrygd rettes opp.

Vennlig hilsen
For Pensjonistforbundet

Jan Davidsen
Forbundsleder

Sindre Farstad
Rådgiver pensjon